

การประเมินผลการใช้งานระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
(e-LAAS) ขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดเชียงใหม่
evaluation of electronic local administrative accounting system (e-laas) usage of sub-district
administrative organization in Chiang Mai

เทียนใจ สุทะ¹
กรวีร์ ชัยอมรไพศาล²

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาปัจจัยข้อมูลเบื้องต้นของผู้ใช้ระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีผลต่อคุณลักษณะซอฟต์แวร์ (Software) ที่มีคุณภาพ 2) เพื่อประเมินผลการใช้งานระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดเชียงใหม่ โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล กลุ่มประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (e-LAAS) ในการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดเชียงใหม่ 89 แห่ง จำนวน 356 คน สถิติที่ใช้ในการศึกษา คือ สถิติเชิงพรรณนา ประกอบด้วย การแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบสมมติฐานประกอบด้วย การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระหว่าง 2 กลุ่มที่เป็นอิสระต่อกัน (Independent Samples: t-test) การทดสอบความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-Way ANOVA) พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีช่วงอายุระหว่าง 30-39 ปี จบการศึกษาระดับปริญญาตรี ในสาขาการบัญชี การเงิน การคลัง หรือเศรษฐศาสตร์ เป็นเจ้าหน้าที่การเงิน และบัญชี มีอายุการทำงานราชการ 5-10 ปี มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานด้วยระบบ e-LAAS ในช่วง 1-2 ปี และเคยเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ (e-LAAS) จำนวน 1 ครั้ง ผลการศึกษาความพึงพอใจต่อคุณลักษณะซอฟต์แวร์ที่มีคุณภาพ พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจต่อคุณลักษณะของซอฟต์แวร์ (Software) ที่มีคุณภาพ อยู่ในระดับมาก คือ ด้านความน่าเชื่อถือ ($\mu = 3.84, \sigma = 0.63$) ด้านประโยชน์ใช้สอย ($\mu = 3.68, \sigma = 0.62$) ด้านความสามารถในการโอนย้ายระบบ ($\mu = 3.62, \sigma = 0.87$) ด้านความสามารถในการบำรุงรักษา ($\mu = 3.61, \sigma = 0.78$) ด้านความสามารถในการใช้งาน ($\mu = 3.50, \sigma = 0.58$) และด้านประสิทธิภาพ ($\mu = 3.49, \sigma = 0.70$) จากการทดสอบสมมติฐานพบว่า ปัจจัยข้อมูลเบื้องต้นด้านเพศ อายุ ตำแหน่งหน้าที่ ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานด้วยระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ (e-LAAS) และจำนวนครั้งในการศึกษาอบรมเกี่ยวกับระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ มีผลต่อคุณลักษณะซอฟต์แวร์ที่มีคุณภาพ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เนื่องจากผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง และมีค่าเฉลี่ยของระดับความพึงพอใจต่อคุณลักษณะซอฟต์แวร์ที่มีคุณภาพสูงกว่าเพศชาย และผู้ใช้งานที่มีอายุน้อยกว่ามักมีการเรียนรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีได้เร็วกว่าผู้ที่มีอายุมาก มีการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ในแต่ละตำแหน่งแตกต่างกัน ผู้ที่ศึกษาอบรมเกี่ยวกับระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ทำให้เกิดการเรียนรู้ เกิดการจดจำ จึงทำให้สามารถใช้งานระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ ได้ดีกว่าผู้ที่ไม่เคยเข้ารับการอบรม และผู้ที่มีประสบการณ์ในการใช้งานระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ ทำให้เกิดความชำนาญ สามารถแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นได้ รวมถึงมีการปฏิบัติงานที่รวดเร็ว และผลประเมินการใช้งานระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมาใช้ในองค์การบริหารส่วนตำบล พบว่าบุคลากรไม่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบอย่างเพียงพอ มีการใช้ระบบอินเทอร์เน็ตที่ไม่มีคุณภาพ เข้ามาใช้งานทำให้ขาดประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน เมื่อมีผู้ใช้งานระบบมาก ระบบจะใช้งานไม่ได้ และคู่มือมีการเปลี่ยนแปลงบ่อยไม่เพียงพอต่อการใช้งาน

¹หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

²คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

คำสำคัญ : การประเมิน ระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ องค์การบริหารส่วนตำบล องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น

Abstract

This objectives of this research were 1) to study fundamentals of the system users factors that influence basic features of the software quality and 2) The data were collected through the application of questionnaires. The sample group consisted of 356 operations officers in 89 organizations. The descriptive statistics was used to analyze the data for frequency, percentage, mean and standard deviation. The t-test and One-Way ANOVA were utilized to test the hypotheses. The results of the study indicated that the majority of the respondents were females aged between 30 and 39 years, graduated in Accounting, Finance and Economics, working as finance and accounting officers between five to ten years. They were experienced implementing the system between one and two years and were trained to use the system once. The results of the study on the satisfaction with the software quality. It is further revealed that the satisfaction with the software quality was at a high level in terms of reliability ($\mu = 3.84$, $\sigma = 0.63$), utility ($\mu = 3.68$, $\sigma = 0.62$), system transfer ($\mu = 3.62$, $\sigma = 0.87$), maintenance ($\mu = 3.61$, $\sigma = 0.78$), competency ($\mu = 3.50$, $\sigma = 0.58$) and efficiency ($\mu = 3.49$, $\sigma = 0.70$). The result of hypothesis testing shows that fundamentals gender, age, position, the system operation experience, and number of training time affected the aspects of software quality at a significance level of 0.05. Most of the respondents were female and the average of satisfaction level with the software quality was higher than male and for the younger ones to learn about the technology faster than the older. The performance of the officials in different positions. Those who learned about computer accounting systems made learning more memorable so they could use the computer accounting system better than those who did not attend the training. And the experience of using the computer accounting system makes it proficient. Can fix the problems, including a performance at a glance. And to evaluate of the system implementation results of the study indicated that personnel having insufficient knowledge about the system, unreliable internet systems at workplace, problematic operations of the system when overworked, and ever-changing and insufficient manual.

Keywords : Evaluation, e-LAAS, Sub-District Administrative Organization, Local Administration

บทนำ

ปัจจุบันระบบสารสนเทศมีบทบาทมากขึ้นในการบริหารงานของหน่วยงานภาครัฐ เนื่องจากกระแสของ โลกาภิวัตน์ ที่มีการแข่งขันทางด้านข้อมูลข่าวสารโดยเฉพาะการเชื่อมโยงเครือข่ายอินเทอร์เน็ต เพื่อเชื่อมโยงข้อมูล ข่าวสารที่เป็นประโยชน์ในด้านต่าง ๆ ทำให้กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นที่ต้องการให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั่วประเทศสามารถแสดงข้อมูลด้านการเงินการคลังให้กับส่วนกลางได้ และมีมาตรฐานเดียวกัน จึงได้พัฒนาระบบบัญชีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งเป็นการเริ่มต้นสร้างมาตรฐานการทำงานและสร้างการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (สัญลักษณ์ และลิสี่, 2554)ระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (Electronic Local Administrative Accounting System : e-LAAS) คือ ระบบบัญชีที่ถูกออกแบบและพัฒนาขึ้นในลักษณะของ Web based Application ซึ่งผู้ใช้งานสามารถทำธุรกรรมผ่านระบบออนไลน์ (Online) จากหน่วยงานต้นสังกัด ผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตตามสิทธิส่วนงานรับผิดชอบภายใต้ระบบความปลอดภัยสูงจากส่วนกลาง อันจะเอื้อประโยชน์ต่อทั้งบุคลากร และผู้บริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ลดการ

ทำงานที่ซ้ำซ้อน สามารถให้ข้อมูลผู้บริหารได้รวดเร็วเป็นปัจจุบัน และสิ่งที่สำคัญคือเกิดการดำเนินงานด้านการคลังที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน ก่อให้เกิดการควบคุมภายในที่ดี อีกทั้งระบบดังกล่าวสามารถรองรับการปฏิบัติงานสำหรับทุกโครงสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และอำนวยความสะดวกในด้านการตรวจสอบระบบบัญชีให้กับสำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน ซึ่งระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ (e-LAAS) จัดทำขึ้นเพื่อรองรับระบบการให้บริการของภาครัฐผ่านเครือข่ายอิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Government) อันเป็นผลให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั่วประเทศมีการบริหารงานที่คล่องตัวมากขึ้น รวมถึงการบริหารงบประมาณที่สะดวก รวดเร็ว ซึ่งระบบดังกล่าวสามารถเชื่อมโยงข้อมูลในระดับท้องถิ่นและระดับประเทศให้เป็นมาตรฐานเดียวกันสอดคล้องกับนโยบายปฏิรูประบบบัญชีภาครัฐ

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นทดลองใช้โปรแกรมระบบบัญชีดังกล่าวให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจำนวน 21 แห่ง เมื่อวันที่ 10 ตุลาคม พ.ศ.2548 และทำการขยายผลการใช้ระบบดังกล่าวให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั่วประเทศเริ่มในปี พ.ศ.2550 โดยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเข้าฝึกอบรมการใช้โปรแกรมทุกแห่งมีการอบรมก่อนนำระบบไปใช้จริง (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2550) โดยในส่วนของจังหวัดเชียงใหม่มีจำนวนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ จำนวนทั้งสิ้น 211 แห่ง ได้แก่ องค์การบริหารส่วนจังหวัด จำนวน 1 แห่ง เทศบาลนคร จำนวน 1 แห่ง เทศบาลเมือง จำนวน 4 แห่ง เทศบาลตำบลจำนวน 116 แห่ง และองค์การบริหารส่วนตำบลจำนวน 89 แห่ง (สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดเชียงใหม่, 2558) สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดเชียงใหม่จึงได้กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกแห่ง รับผิดชอบดำเนินการบันทึกบัญชีผ่านระบบดังกล่าว และในส่วนขององค์การบริหารส่วนตำบลในพื้นที่ จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งประกอบด้วยองค์การบริหารส่วนตำบลจำนวน 89 แห่ง ซึ่งสำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดเชียงใหม่ ได้มีนโยบายให้จังหวัดเชียงใหม่เป็นจังหวัดตัวอย่างในการดำเนินการบันทึกบัญชีผ่านระบบดังกล่าวให้ครบทุกระบบและเป็นปัจจุบันภายในปีงบประมาณ 2557 (สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดเชียงใหม่, 2557) แต่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดังกล่าวยังไม่มีการประเมินผลการดำเนินการบันทึกบัญชีคอมพิวเตอร์สำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่อย่างใด

ดังนั้นผู้ศึกษาจึงมีความสนใจที่จะศึกษาถึงปัจจัยข้อมูลเบื้องต้นของผู้ใช้ระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีผลต่อคุณลักษณะซอฟต์แวร์ (Software) ที่มีคุณภาพ เพื่อประเมินผลการใช้งานระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (e-LAAS) ขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดเชียงใหม่ ว่ามีประสิทธิภาพมากน้อยเพียงใด ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในด้านใดบ้าง เพื่อนำผลการประเมินที่ได้รับไปเผยแพร่ และผู้ที่สนใจ นำไปเป็นแนวทางในการพัฒนา ปรับปรุง แก้ไขปัญหาและอุปสรรคของการใช้โปรแกรมดังกล่าวได้อย่างถูกต้อง รวดเร็ว และมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาปัจจัยข้อมูลเบื้องต้นของผู้ใช้ระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีผลต่อคุณลักษณะซอฟต์แวร์ (Software) ที่มีคุณภาพ
2. เพื่อประเมินผลการใช้งานระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (Electronic Local Administrative Accounting System : e-LAAS) ขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดเชียงใหม่

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการศึกษาคั้งนี้ คือ เจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับระบบบัญชีคอมพิวเตอร์สำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (e-LAAS) ขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดเชียงใหม่ ทั้งหมด 89 แห่ง (สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดเชียงใหม่, 2558) ซึ่งแต่ละแห่งจะมีผู้ใช้ระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (e-LAAS) จำนวน 4 คน ซึ่งประกอบไปด้วย 1) หัวหน้าส่วนการคลัง หรือ เจ้าหน้าที่การเงิน และบัญชี 2) เจ้าหน้าที่จัดเก็บรายได้ 3) เจ้าหน้าที่พัสดุ และ 4) เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบาย และแผน ซึ่งจะทำให้การศึกษาจากจำนวน

ประชากรทั้งหมด คือ 356 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม ประกอบด้วย ข้อมูลเบื้องต้นของผู้ใช้ระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ (e-LAAS) คำถามเกี่ยวกับคุณลักษณะ ซอฟต์แวร์ (Software) ที่มีคุณภาพ ประกอบด้วย 6 ด้าน คือ 1) ด้านประโยชน์ใช้สอย 2) ด้านความน่าเชื่อถือ 3) ด้านความสามารถในการใช้งาน 4) ด้านประสิทธิภาพ 5) ด้านความสามารถในการบำรุงรักษา 6) ด้านความสามารถในการโอนย้ายระบบ และข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการนำระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (e-LAAS) มาใช้ในองค์การบริหารส่วนตำบล ทำการทดสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา จากผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน จากนั้นหาค่าความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (IOC) ต้องมีค่าตั้งแต่ 0.6 ขึ้นไป จึงมีความสอดคล้องและเที่ยงตรงที่จะยอมรับได้ จากการหาค่าความเที่ยงตรงตามเนื้อหา มีค่าเท่ากับ 0.89 และการทดสอบความเชื่อถือได้ของแบบสอบถาม (Reliability) โดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) โดยใช้เกณฑ์ยอมรับที่ค่ามากกว่า 0.70 การศึกษาครั้งนี้ ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ 0.98 แสดงว่าแบบสอบถามนั้นสามารถนำไปใช้ในการเก็บข้อมูลได้ ใช้ระยะเวลาในการศึกษาระหว่างเดือน กุมภาพันธ์ 2559 ถึง ธันวาคม 2560

3. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าความถี่ (Frequencies) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) การทดสอบสมมติฐาน โดยใช้สถิติการทดสอบค่าที (t-test) เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย 2 กลุ่ม และใช้สถิติการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA : F-test) เพื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างมากกว่า 2 กลุ่มขึ้นไป

ผลการวิจัย

ผลการศึกษาด้านข้อมูลทั่วไป พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงมีช่วงอายุระหว่าง 30-39 ปี จบการศึกษาระดับปริญญาตรี ในสาขาการบัญชี การเงิน การคลัง เศรษฐศาสตร์ เป็นเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี มีอายุการทำงานราชการ 5-10 ปี มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานด้วยระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ (e-LAAS) ในช่วง 1-2 ปี และเคยเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ (e-LAAS) จำนวน 1 ครั้ง

ผลการศึกษาความพึงพอใจต่อคุณลักษณะ Software ที่มีคุณภาพ ประกอบด้วย 6 ด้าน คือ 1) ด้านประโยชน์ใช้สอย 2) ด้านความน่าเชื่อถือ 3) ด้านความสามารถในการใช้งาน 4) ด้านประสิทธิภาพ 5) ด้านความสามารถในการบำรุงรักษา 6) ด้านความสามารถในการโอนย้ายระบบ พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจต่อคุณลักษณะของซอฟต์แวร์ที่มีคุณภาพ อยู่ในระดับมาก คือ ด้านความน่าเชื่อถือ มีค่าเฉลี่ย 3.84 ด้านประโยชน์ใช้สอย มีค่าเฉลี่ย 3.68 ด้านความสามารถในการโอนย้ายระบบ มีค่าเฉลี่ย 3.62 ด้านความสามารถในการบำรุงรักษา มีค่าเฉลี่ย 3.61 ด้านความสามารถในการใช้งาน มีค่าเฉลี่ย 3.50 ด้านประสิทธิภาพ มีค่าเฉลี่ย 3.49

ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า เพศ อายุ ตำแหน่งหน้าที่ ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานด้วยระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ (e-LAAS) และจำนวนครั้งในการศึกษาอบรมเกี่ยวกับระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ (e-LAAS) มีผลต่อคุณลักษณะซอฟต์แวร์ (Software) ที่มีคุณภาพ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (ตารางที่ 1, 2, 3, 4 และ 5)

ตารางที่ 1 ผลการเปรียบเทียบเพศกับปัจจัยคุณลักษณะซอฟต์แวร์ (Software) ที่มีคุณภาพ

คุณลักษณะซอฟต์แวร์ (Software) ที่มีคุณภาพ	ตัวแปร	n	μ	σ	t	Sig. (2-tailed)	ผลการทดสอบ
1. ด้านประโยชน์ใช้สอย	ชาย	41	3.32	0.73	-3.414	0.001*	แตกต่าง
	หญิง	315	3.73	0.60			

คุณลักษณะซอฟต์แวร์ (Software) ที่มีคุณภาพ	ตัวแปร	n	μ	σ	t	Sig. (2-tailed)	ผลการทดสอบ
2. ด้านความน่าเชื่อถือ	ชาย	41	3.52	0.73	-2.972	0.005*	แตกต่าง
	หญิง	315	3.88	0.61			
3. ด้านความสามารถในการใช้งาน	ชาย	41	3.33	0.77	-1.535	0.132	ไม่แตกต่าง
	หญิง	315	3.52	0.55			
4. ด้านประสิทธิภาพ	ชาย	41	3.38	0.77	-1.009	0.314	ไม่แตกต่าง
	หญิง	315	3.50	0.69			
5. ด้านความสามารถในการบำรุงรักษา	ชาย	41	3.27	0.80	-2.881	0.006*	แตกต่าง
	หญิง	315	3.65	0.77			
6. ด้านความสามารถในการโอนย้ายระบบรวมทั้งสิ้น	ชาย	41	3.18	0.89	-3.378	0.001*	แตกต่าง
	หญิง	315	3.68	0.86			
รวมทั้งสิ้น	ชาย	41	3.34	0.75	-3.338	0.001*	แตกต่าง
	หญิง	315	3.66	0.61			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบอายุกับปัจจัยคุณลักษณะซอฟต์แวร์ (Software) ที่มีคุณภาพ

คุณลักษณะซอฟต์แวร์ (Software) ที่มีคุณภาพ	แหล่งความแปรปรวน	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.	ผลการทดสอบ
1. ด้านประโยชน์ใช้สอย	ผลการทดสอบ	3.349	3	1.116	2.914	0.034*	แตกต่าง
	ภายในกลุ่ม	134.881	352	.383			
2. ด้านความน่าเชื่อถือ	ระหว่างกลุ่ม	3.716	3	1.239	3.171	0.024*	แตกต่าง
	ภายในกลุ่ม	137.486	352	.391			
3. ด้านความสามารถในการใช้งาน	ระหว่างกลุ่ม	2.942	3	.981	2.966	0.032*	แตกต่าง
	ภายในกลุ่ม	116.378	352	.331			
4. ด้านประสิทธิภาพ	ระหว่างกลุ่ม	4.420	3	1.473	3.083	0.027*	แตกต่าง
	ภายในกลุ่ม	168.255	352	.478			
5. ด้านความสามารถในการบำรุงรักษา	ระหว่างกลุ่ม	8.713	3	2.904	4.909	0.002*	แตกต่าง
	ภายในกลุ่ม	208.231	352	.592			

คุณลักษณะซอฟต์แวร์ (Software) ที่มีคุณภาพ	แหล่งความแปรปรวน	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.	ผลการทดสอบ
6. ด้านความสามารถในการโอนย้ายระบบ	ระหว่างกลุ่ม	9.057	3	3.019	4.060	0.007*	แตกต่าง
	ภายในกลุ่ม	261.749	352	.744			
รวมทั้งสิ้น	ระหว่างกลุ่ม	4.110	3	1.370	3.461	0.017*	แตกต่าง
	ภายในกลุ่ม	139.333	352	.396			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 3 ผลการเปรียบเทียบตำแหน่งกับปัจจัยคุณลักษณะซอฟต์แวร์ (Software) ที่มีคุณภาพ

คุณลักษณะซอฟต์แวร์ (Software) ที่มีคุณภาพ	แหล่งความแปรปรวน	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.	ผลการทดสอบ
1. ด้านประโยชน์ใช้สอย	ระหว่างกลุ่ม	7.51	4	1.877	5.040	0.001*	แตกต่าง
	ภายในกลุ่ม	130.72	351	0.372			
2. ด้านความน่าเชื่อถือ	ระหว่างกลุ่ม	7.80	4	1.950	5.130	0.000*	แตกต่าง
	ภายในกลุ่ม	133.40	351	0.380			
3. ด้านความสามารถในการใช้งาน	ระหว่างกลุ่ม	10.40	4	2.600	8.377	0.000*	แตกต่าง
	ภายในกลุ่ม	108.92	351	0.310			
4. ด้านประสิทธิภาพ	ระหว่างกลุ่ม	7.25	4	1.813	3.846	0.005*	แตกต่าง
	ภายในกลุ่ม	165.42	351	0.471			
5. ด้านความสามารถในการบำรุงรักษา	ระหว่างกลุ่ม	14.44	4	3.609	6.255	0.000*	แตกต่าง
	ภายในกลุ่ม	202.51	351	0.577			
6. ด้านความสามารถในการโอนย้ายระบบ	ระหว่างกลุ่ม	12.58	4	3.144	4.274	0.002*	แตกต่าง
	ภายในกลุ่ม	258.23	351	0.736			
รวมทั้งสิ้น	ระหว่างกลุ่ม	9.14	4	2.286	5.975	0.000*	แตกต่าง
	ภายในกลุ่ม	134.30	351	0.383			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 4 ผลการเปรียบเทียบประสบการณ์ในการปฏิบัติงานด้วยระบบ e-LAAS กับปัจจัยคุณลักษณะซอฟต์แวร์ (Software) ที่มีคุณภาพ

คุณลักษณะซอฟต์แวร์ (Software) ที่มีคุณภาพ	แหล่งความแปรปรวน	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.	ผลการทดสอบ
1. ด้านประโยชน์ใช้สอย	ระหว่างกลุ่ม	3.580	3	1.193	3.120	0.026*	แตกต่าง
	ภายในกลุ่ม	134.650	352	0.383			
2. ด้านความน่าเชื่อถือ	ระหว่างกลุ่ม	4.671	3	1.557	4.014	0.008*	แตกต่าง
	ภายในกลุ่ม	136.531	352	0.388			
3. ด้านความสามารถในการใช้งาน	ระหว่างกลุ่ม	3.355	3	1.118	3.394	0.018*	แตกต่าง
	ภายในกลุ่ม	115.965	352	0.329			
4. ด้านประสิทธิภาพ	ระหว่างกลุ่ม	3.445	3	1.148	2.388	0.069	ไม่แตกต่าง
	ภายในกลุ่ม	169.230	352	0.481			
5. ด้านความสามารถในการบำรุงรักษา	ระหว่างกลุ่ม	16.868	3	5.623	9.892	0.000*	แตกต่าง
	ภายในกลุ่ม	200.076	352	0.568			
6. ด้านความสามารถในการโอนย้ายระบบ	ระหว่างกลุ่ม	10.063	3	3.354	4.528	0.004*	แตกต่าง
	ภายในกลุ่ม	260.743	352	0.741			
รวมทั้งสิ้น	ระหว่างกลุ่ม	5.658	3	1.886	4.818	0.003*	แตกต่าง
	ภายในกลุ่ม	137.785	352	0.391			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 5 ผลการเปรียบเทียบจำนวนครั้งในการศึกษาอบรมเกี่ยวกับระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ (e-LAAS) กับปัจจัยคุณลักษณะซอฟต์แวร์ (Software) ที่มีคุณภาพ

คุณลักษณะซอฟต์แวร์ (Software) ที่มีคุณภาพ	แหล่งความแปรปรวน	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.	ผลการทดสอบ
1. ด้านประโยชน์ใช้สอย	ระหว่างกลุ่ม	7.940	3	2.647	7.150	0.000*	แตกต่าง
	ภายในกลุ่ม	130.291	352	0.370			
2. ด้านความน่าเชื่อถือ	ระหว่างกลุ่ม	8.182	3	2.727	7.217	0.000*	แตกต่าง
	ภายในกลุ่ม	133.019	352	0.378			
3. ด้านความสามารถในการใช้งาน	ระหว่างกลุ่ม	5.816	3	1.939	6.012	0.001*	แตกต่าง
	ภายในกลุ่ม	113.504	352	0.322			
4. ด้านประสิทธิภาพ	ระหว่างกลุ่ม	5.294	3	1.765	3.711	0.012*	แตกต่าง
	ภายในกลุ่ม	167.381	352	0.476			

5. ด้านความสามารถในการบำรุงรักษา	ระหว่างกลุ่ม	11.470	3	3.823	6.550	0.000*	แตกต่าง
	ภายในกลุ่ม	205.474	352	0.584			
6. ด้านความสามารถในการโอนย้ายระบบ	ระหว่างกลุ่ม	6.711	3	2.237	2.982	0.031*	แตกต่าง
	ภายในกลุ่ม	264.095	352	0.750			
รวมทั้งสิ้น	ระหว่างกลุ่ม	6.561	3	2.187	5.624	0.001*	แตกต่าง
	ภายในกลุ่ม	136.882	352	0.389			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ปัญหาและอุปสรรคในการนำระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (e-LAAS) มาใช้ในองค์การบริหารส่วนตำบล

ด้านบุคลากร ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานด้านบุคลากร ประกอบด้วย 1) บุคลากรไม่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบอย่างเพียงพอ 2) ผู้บริหารไม่ให้การสนับสนุนบุคลากรในการทำงานระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ (e-LAAS) 3) เจ้าหน้าที่ไม่ได้รับการฝึกอบรมก่อนการใช้งานระบบด้านเทคโนโลยี ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานด้านเทคโนโลยี ประกอบด้วย 1) ระบบอินเทอร์เน็ตไม่เสถียร 2) เครื่องคอมพิวเตอร์ไม่รองรับการใช้งาน 3) เครื่องคอมพิวเตอร์มีจำนวนจำกัด ด้านกระบวนการทำงานของระบบ ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานด้านกระบวนการทำงานของระบบ ประกอบด้วย 1) ระบบเครือข่ายเชื่อมโยงข้อมูลมักเกิดการล้มเหลว 2) ไม่มีการบันทึกข้อมูลระหว่างการบันทึกรายการเมื่อเกิดปัญหาขัดข้องระหว่างการใช้งาน 3) เมื่อมีผู้ใช้งานระบบมาก ระบบจะใช้งานไม่ได้

ด้านคู่มือ ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานด้านคู่มือ ประกอบด้วย 1) คู่มือการทำงานมีการเปลี่ยนแปลงบ่อย 2) ระบบไม่บอกขั้นตอนการทำงานให้ชัดเจน 3) คู่มือการใช้งานมีความยุ่งยาก

อภิปรายผลการวิจัย

การศึกษานี้ได้แบ่งการอภิปรายผลการวิจัยออกเป็น 4 ประเด็น คือ 1) ข้อมูลเบื้องต้นของผู้ใช้ระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ (e-LAAS) 2) ความพึงพอใจเกี่ยวกับคุณลักษณะซอฟต์แวร์ (Software) ที่มีคุณภาพ 3) การทดสอบสมมุติฐาน ปัจจัยข้อมูลเบื้องต้นของผู้ใช้ระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีผลต่อคุณลักษณะซอฟต์แวร์ (Software) ที่มีคุณภาพ 4) ปัญหาและอุปสรรคในการนำระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (e-LAAS) มาใช้ในองค์การบริหารส่วนตำบล มีรายละเอียดดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเบื้องต้นของผู้ใช้ระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ e-LAAS

ผลการศึกษาด้านข้อมูลทั่วไป พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีช่วงอายุระหว่าง 30-39 ปี จบการศึกษาสูงสุดในระดับปริญญาตรี ในสาขาการบัญชี การเงิน การคลัง เศรษฐศาสตร์ เป็นเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี สอดคล้องกับ ปวันรัตน์ (2550) ศึกษา ความสามารถขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการปฏิบัติงานตามโครงการระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ของท้องถิ่นในจังหวัดเชียงใหม่ พบว่า เจ้าหน้าที่หรือเจ้าพนักงานการเงินและบัญชีระดับ 4-5 ซึ่งส่วนมากเป็นผู้หญิงอายุ 31-40 ปี จบการศึกษาพาณิชยการ รวมถึงงานวิจัยของ สุมาลี (2552) ศึกษา ปัญหาการใช้ระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย ผลการศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง 31-40 ปี มีการศึกษาระดับปริญญาตรี นอกจากนี้มีอายุการทำงานราชการ 5-10 ปี มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ด้วยระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ (e-LAAS) ในช่วง 1-2 ปี และเคยเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ (e-LAAS) จำนวน 1 ครั้ง

ตอนที่ 2 ความพึงพอใจเกี่ยวกับการคุณลักษณะซอฟต์แวร์ (Software) ที่มีคุณภาพ

ผลการศึกษาความพึงพอใจเกี่ยวกับคุณลักษณะของซอฟต์แวร์ (Software) ที่มีคุณภาพ อยู่ในระดับมาก คือ ด้านความน่าเชื่อถือ ด้านประโยชน์ใช้สอย ด้านความสามารถในการโอนย้ายระบบ ด้านความสามารถในการบำรุงรักษา ด้านความสามารถในการใช้งาน และด้านประสิทธิภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุภาวดี (2554) ศึกษา ปัญหาการนำระบบบัญชีอิเล็กทรอนิกส์สำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมาใช้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดลำพูน พบว่า ด้านความสามารถในการบำรุงรักษา ด้านความสามารถในการโอนย้ายระบบ อยู่ในระดับมาก จะเห็นได้ว่าด้านความน่าเชื่อถือของระบบ มีการกำหนดสิทธิ์การเข้าใช้งานระบบ มีการแบ่งกระบวนการทำงานออกเป็นส่วนต่าง ๆ อย่างชัดเจน รวมถึงมีการสรุปข้อมูลจัดทำรายงานได้ถูกต้อง ด้านประโยชน์ใช้สอย ในการใช้งานระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ (e-LAAS) ของผู้ใช้งาน สามารถแยกประเภทการทำงานตามระบบ เช่น ระบบงบประมาณ มีการแยกประเภทข้อมูลรายรับ ข้อมูลรายจ่าย ทำให้การบันทึกข้อมูลมีความถูกต้อง ส่งผลต่อการสรุปข้อมูลที่มีความเที่ยงตรง รวมถึงการออกแบบหน้าจอรายงานที่มีความสวยงาม และข้อมูลครบถ้วน ทำให้สามารถทำความเข้าใจได้โดยง่าย ด้านความสามารถในการโอนย้ายระบบ โดยที่ระบบสามารถใช้งานผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตในรูปแบบของสายสัญญาณต่ออินเทอร์เน็ต (LAN) และในรูปแบบของสัญญาณอินเทอร์เน็ตไร้สาย (WAN) รวมทั้งการทำงานในรูปแบบของระบบอินทราเน็ตภายในองค์กร และระบบอินเทอร์เน็ตที่สามารถเข้าใช้งานระบบได้ทุกที่ และในการทำงานสามารถใช้งานร่วมกับระบบปฏิบัติการวินโดวส์ (Windows) ได้ทุกรุ่น ด้านความสามารถในการบำรุงรักษา เมื่อเกิดปัญหากับเครื่องคอมพิวเตอร์ ระบบสามารถใช้งานได้กับเครื่องคอมพิวเตอร์ทุกยี่ห้อ และทุกรุ่น ด้านความสามารถในการใช้งาน การนำเข้าข้อมูลทำได้โดยง่าย เนื่องจากการออกแบบระบบ เน้นการใช้งานที่ง่าย มีความสวยงาม ด้านประสิทธิภาพ ในการจัดเก็บข้อมูลมีการออกแบบฐานข้อมูลที่มีความน่าเชื่อถือ และมีเสถียรภาพส่งผลต่อประสิทธิภาพในการใช้งานระบบ นอกจากนี้ยังใช้ทรัพยากรคอมพิวเตอร์ในการประมวลผลในระดับที่ต่ำ ทำให้เครื่องคอมพิวเตอร์มีอายุในการใช้งานเพิ่มมากขึ้น

ตอนที่ 3 การทดสอบสมมติฐานปัจจัยข้อมูลเบื้องต้นของผู้ใช้ระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีผลต่อคุณลักษณะซอฟต์แวร์ (Software) ที่มีคุณภาพ

ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยข้อมูลเบื้องต้นของผู้ใช้ระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านเพศ แตกต่างกัน เนื่องจากผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง และมีค่าเฉลี่ยของระดับความพึงพอใจต่อคุณลักษณะซอฟต์แวร์ (Software) ที่มีคุณภาพ สูงกว่าเพศชาย อาจเนื่องจากผู้ประเมินมีความพึงพอใจเกี่ยวกับคุณลักษณะซอฟต์แวร์ (Software) ที่มีคุณภาพบางด้านแตกต่างกัน จึงทำให้ความพึงพอใจต่อคุณลักษณะซอฟต์แวร์ (Software) ที่มีคุณภาพแตกต่างกัน และด้านตำแหน่งหน้าที่ แตกต่างกัน เนื่องจากการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ในแต่ละตำแหน่งแตกต่างกัน เช่น เจ้าหน้าที่วิเคราะห์ มีหน้าที่ในการปฏิบัติงานด้านงบประมาณ ซึ่งจะมีการใช้งานระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ (e-LAAS) เฉพาะระบบงบประมาณ เจ้าหน้าที่จัดเก็บ มีหน้าที่ในการปฏิบัติงานเกี่ยวกับรายได้ ซึ่งจะมีการใช้งานระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ (e-LAAS) เฉพาะระบบงบประมาณ เท่านั้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ สายใจ (2553) ศึกษา ความคิดเห็นเกี่ยวกับกระบวนการบริหารระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ของผู้ปฏิบัติงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเมืองหนองคาย พบว่า ผู้ปฏิบัติงานที่มีเพศ ระดับการศึกษา ตำแหน่งงาน และลักษณะงานที่รับผิดชอบในระบบที่แตกต่างกัน โดยรวมมีความคิดเห็นแตกต่างกัน ด้านประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานด้วยระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ (e-LAAS) เนื่องจากการมีประสบการณ์ในการใช้งานระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ (e-LAAS) ทำให้เกิดความชำนาญ สามารถแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นได้ รวมถึงมีปฏิบัติงานที่รวดเร็ว สอดคล้องกับงานวิจัยของ สมหญิง (2558) ศึกษา ปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (e-LAAS) ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา พบว่า ผู้ใช้งานที่มีประสบการณ์การทำงานแตกต่างกัน มีการใช้งานระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (e-LAAS) แตกต่างกัน ด้านอายุ เนื่องจาก ในการใช้งานเกี่ยวกับระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ (e-LAAS) ผู้ใช้งานที่มีอายุน้อยกว่ามักมีการเรียนรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีได้เร็วกว่าผู้ที่มีอายุมาก และด้านจำนวนครั้งในการศึกษาอบรมเกี่ยวกับระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ (e-LAAS) เนื่องจากมีการทดลองใช้งานระบบ เกิดการเรียนรู้ เกิดการจดจำ จึงทำให้สามารถใช้งานระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ (e-LAAS) ได้ดีกว่าผู้ที่ไม่เคยเข้ารับการอบรม สอดคล้องกับงานวิจัยของ ประภาพร (2559) ศึกษา ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานการคลัง ด้วยระบบ

บัญชีคอมพิวเตอร์ (e-LAAS) ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตจังหวัดหนองคาย พบว่า เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งงาน และประสบการณ์การทำงาน โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ในด้านระดับการศึกษา ไม่สอดคล้องกับ ประภาพร (2559) ศึกษา ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานการคลัง ด้วยระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ (e-LAAS) ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัดหนองคาย พบว่า ระดับการศึกษาไม่แตกต่างกัน ด้านสาขาวิชาที่จบการศึกษา และด้านอายุการทำงานราชการ ไม่สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้

ตอนที่ 4 ปัญหา และอุปสรรคในการนำระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (e-LAAS) มาใช้ในองค์การบริหารส่วนตำบล

ด้านบุคลากร ปัญหา และอุปสรรคในการปฏิบัติงานด้านบุคลากร ประกอบด้วย 1) บุคลากรไม่มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบอย่างเพียงพอ 2) ผู้บริหารไม่ให้การสนับสนุนบุคลากรในการทำงานระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ (e-LAAS) 3) เจ้าหน้าที่ไม่ได้รับการฝึกอบรมก่อนการใช้งานระบบ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ดารารัตน์ (2553) ศึกษา ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการดำเนินงานระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ (e-LAAS) ขององค์การบริหารส่วนตำบลบัวทอง อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ พบว่า บุคลากรขาดความรู้ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ในการดำเนินงานในระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ (e-LAAS) และมีทัศนคติในการทำงานว่ามีความยุ่งยากซับซ้อน เกิดความล่าช้าในการทำงาน ทำให้เกิดอุปสรรคในการดำเนินงาน รวมถึงงานวิจัยของ อภิชาติ (2555) ศึกษา การประเมินการใช้โปรแกรมระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ (e-LAAS) ขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดอุดรธานี พบว่า ผู้บริหารให้ความสำคัญต่อระบบน้อย บุคลากรที่ปฏิบัติงานในระบบไม่มีความรู้ความเข้าใจในระบบ จะเห็นได้ว่า บุคลากร เป็นส่วนสำคัญในการดำเนินกิจกรรมในองค์กร มีการกำหนดฝ่ายงานต่าง ๆ ในการขับเคลื่อนองค์กรให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้ หากบุคลากรในองค์กรไม่เพียงพอย่อมส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน ซึ่งในการปฏิบัติงานทางด้านบัญชีโดยการปฏิบัติงานผ่านโปรแกรมระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ (e-LAAS) โดยที่ผู้ใช้งานระบบต้องมีความรู้พื้นฐานในการใช้งานคอมพิวเตอร์เบื้องต้น รวมถึงต้องได้รับการฝึกอบรมการใช้งานระบบ บัญชีคอมพิวเตอร์ (e-LAAS) อย่างสม่ำเสมอ

ด้านเทคโนโลยี ปัญหา และอุปสรรคในการปฏิบัติงานด้านเทคโนโลยี ประกอบด้วย 1) ระบบอินเทอร์เน็ต ไม่เสถียร 2) เครื่องคอมพิวเตอร์ไม่รองรับการใช้งาน 3) เครื่องคอมพิวเตอร์มีจำนวนจำกัด สอดคล้องกับงานวิจัยของ ดารารัตน์ (2553) ศึกษา ปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะในการดำเนินงานระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ (e-LAAS) ขององค์การบริหารส่วนตำบลบัวทอง อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ พบว่า เทคโนโลยีอินเทอร์เน็ตมีความเร็วไม่พอในการทำงานในระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ (e-LAAS) รวมถึงผู้บริหารก็ไม่ได้ให้การสนับสนุนให้บุคลากรเข้ารับการฝึกอบรมเพิ่มเติมในการใช้งานระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ (e-LAAS) รวมถึงงานวิจัยของ อภิชาติ (2555) ศึกษา การประเมินการใช้โปรแกรมระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ (e-LAAS) ขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดอุดรธานี พบว่า วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติงาน ในการใช้งานระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ (e-LAAS) นั้น สามารถใช้งานบนเบราว์เซอร์อินเทอร์เน็ต เอ็กโพรเรอร์ (Internet Explorer : IE) เท่านั้น โปรแกรมเบราว์เซอร์อื่น ๆ เช่น กูเกิลโครม (Google Chrome) มอซิลลา ไฟร์ฟอกซ์ (Mozilla Firefox) ไม่รองรับการใช้งานระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ (e-LAAS) และเมื่อเกิดปัญหาในการใช้งานไม่มีเจ้าหน้าที่ให้คำแนะนำ ผู้ใช้งานต้องหาวิธีแก้ไขปัญหาด้วยตนเองผ่านทางเว็บบอร์ดที่ผู้ใช้งานคนอื่น ๆ ได้ตั้งกระทู้ไว้

ด้านกระบวนการทำงานของระบบ ปัญหา และอุปสรรคในการปฏิบัติงานด้านกระบวนการทำงานของระบบ ประกอบด้วยได้แก่ 1) ระบบเครือข่ายเชื่อมโยงข้อมูลมักเกิดการล้มเหลว 2) ไม่มีการบันทึกข้อมูลระหว่างการบันทึก รายการเมื่อเกิดปัญหาขัดข้องระหว่างการใช้งาน 3) เมื่อมีผู้ใช้งานระบบมาก ระบบจะใช้งานไม่ได้ ซึ่งจะพบว่าหากขาดการสนับสนุนของวัสดุและอุปกรณ์ที่มีคุณภาพ จะทำให้การทำงานหยุดชะงัก และขาดประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน สอดคล้องกับ ปริญญา (2553) ศึกษา ปัญหาการจัดโครงการระบบบัญชีคอมพิวเตอร์องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดระยอง พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ ด้านงบประมาณมีปัญหาระดับปานกลาง คือ เครื่องคอมพิวเตอร์เพื่อรองรับระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ และระบบอินเทอร์เน็ตความเร็วสูง รวมถึงงานวิจัยของ พิชญ์ชลาสัย (2554) ศึกษา การพัฒนาประสิทธิภาพการดำเนินงานการบันทึกบัญชี และจัดทำรายงานการเงินด้วยระบบบัญชี

คอมพิวเตอร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอเวียงป่าเป้าจังหวัดเชียงราย พบว่า ปัญหาของการนำระบบบันทึกบัญชี และจัดทำรายงานการเงินด้วยระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ด้านระบบงบประมาณมีปัญหา ด้านการบันทึกข้อมูลการโอนแก้ไขเปลี่ยนแปลงค่าชี้แจง เกิดจากระบบการเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตไม่มีประสิทธิภาพ จะเห็นได้ว่า ระบบอินเทอร์เน็ตเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการใช้งานระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ (e-LAAS) ถ้าหากระบบอินเทอร์เน็ตมีปัญหาไม่สามารถใช้งานได้ จะส่งผลกระทบต่อการใช้งานระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ (e-LAAS) เกิดความล่าช้าในการใช้งาน การบันทึกข้อมูลอาจเกิดความผิดพลาด ซึ่งต้องใช้เวลาในการตรวจสอบความถูกต้องของการบันทึกข้อมูล นอกจากนี้การใช้งานระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ (e-LAAS) ซึ่งยังไม่ได้เชื่อมโยงกับระบบอื่น ๆ ทำให้ผู้ใช้งานต้องบันทึกข้อมูลหลายครั้งเกิดกระบวนการทำงานที่ซ้ำซ้อนทำให้ขาดประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน

ด้านคู่มือ ปัญหา และอุปสรรคในการปฏิบัติงานด้านคู่มือ ประกอบด้วย 1) คู่มือการทำงานมีการเปลี่ยนแปลงบ่อย 2) ระบบไม่บอกขั้นตอนการทำงานให้ชัดเจน 3) คู่มือการใช้งานมีความยุ่งยาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ อภิชาติ (2555) ศึกษา การประเมินการใช้โปรแกรมระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ (e-LAAS) ขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดอุดรธานี พบว่า อุปสรรคในการใช้งาน คือ ไม่มีคู่มือการใช้งานซึ่งทำให้การทำงานเกิดปัญหา ระหว่างการปฏิบัติงานได้ ผู้บริหารให้ความสำคัญต่อระบบน้อย จะเห็นได้ว่า คู่มือการใช้งานมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงนโยบาย มีการเพิ่มโครงการต่าง ๆ ของทางภาครัฐ จึงทำให้ระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ (e-LAAS) ต้องเพิ่มเมนูการใช้งานให้สอดคล้องกับนโยบายที่เกิดขึ้น ผู้ใช้งานระบบจึงจำเป็นต้องศึกษาคู่มือการใช้งานอยู่ตลอดเวลาเพื่อให้สามารถปฏิบัติงานได้ ซึ่งในการจัดทำคู่มือเกิดความล่าช้าไม่สามารถตอบสนองความต้องการของผู้ใช้งานระบบ และผู้ใช้งานระบบจะได้รับคู่มือจากการเข้าอบรมเท่านั้น

สรุปผลการวิจัย

ปัจจัยข้อมูลเบื้องต้นด้านเพศ อายุ ตำแหน่งหน้าที่ ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานด้วยระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ (e-LAAS) และจำนวนครั้งในการศึกษาอบรมเกี่ยวกับระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ มีผลต่อคุณลักษณะซอฟต์แวร์ที่มีคุณภาพ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เนื่องจากผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง และมีค่าเฉลี่ยของระดับความพึงพอใจต่อคุณลักษณะซอฟต์แวร์ที่มีคุณภาพสูงกว่าเพศชาย และผู้ใช้งานที่มีอายุน้อยกว่ามักมีการเรียนรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีได้เร็วกว่าผู้ที่มีอายุมาก มีการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ในแต่ละตำแหน่งแตกต่างกัน ผู้ที่ศึกษาอบรมเกี่ยวกับระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ทำให้เกิดการเรียนรู้ เกิดการจดจำ จึงทำให้สามารถใช้ระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ ได้ดีกว่าผู้ที่ไม่เคยเข้ารับการอบรม และผู้ที่มีประสบการณ์ในการใช้งานระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ ทำให้เกิดความชำนาญ สามารถแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้นได้ รวมถึงมีการปฏิบัติงานที่รวดเร็ว และผลประเมินการใช้งานระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมาใช้ในองค์การบริหารส่วนตำบล พบว่า บุคลากรไม่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบอย่างเพียงพอ มีการใช้ระบบอินเทอร์เน็ตที่ไม่มีคุณภาพ เข้ามาใช้งานทำให้ขาดประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน เมื่อมีผู้ใช้งานระบบมาก ระบบจะใช้งานไม่ได้ และคู่มือมีการเปลี่ยนแปลงบ่อยไม่เพียงพอต่อการใช้งาน ดังนั้นการศึกษาครั้งนี้ จึงทำให้เราทราบถึงปัจจัยที่เกี่ยวข้องและสามารถประเมินผลการใช้งานระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นว่ามีประสิทธิภาพและความเหมาะสมต่อการใช้งานมากน้อยเพียงใด เพื่อนำไปสู่แนวทางในการพัฒนา ปรับปรุง แก้ไขปัญหาและอุปสรรคของการใช้โปรแกรมดังกล่าวได้อย่างถูกต้อง รวดเร็ว และมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

ด้านคุณลักษณะซอฟต์แวร์ (Software) ที่มีคุณภาพ

1. ด้านประโยชน์ใช้สอย จะเห็นได้ว่าระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ (e-LAAS) สามารถแยกส่วนการทำงานอย่างชัดเจน เช่น ระบบงบประมาณ ระบบข้อมูลรายรับ ระบบข้อมูลรายจ่าย ระบบบัญชี ฉะนั้นผู้ใช้งานระบบควรให้ความสำคัญกับการใช้งานระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ (e-LAAS) มากยิ่งขึ้น ควรทำความเข้าใจเกี่ยวกับระบบบัญชีคอมพิวเตอร์

(e-LAAS) มีการศึกษาเอกสารหรือคู่มือการใช้งาน เพื่อลดปัญหาในการปฏิบัติงานเบื้องต้น แต่เนื่องจากระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ (e-LAAS) มีหลายระบบทำให้เกิดการเชื่อมต่อ และประมวลผลที่ล่าช้า การเชื่อมต่อบางครั้งเกิดความผิดพลาด

2. ด้านความน่าเชื่อถือ โดยที่ระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ (e-LAAS) มีการกำหนดสิทธิในการใช้งานระบบ และการกำหนดรหัสผ่านในการเข้าถึงอย่างชัดเจน ในการประมวลผลสามารถสรุปรายงานได้อย่างถูกต้อง ในกรณีที่ระบบล่มจะไม่สามารถเข้าใช้งานระบบได้ มีการประมวลผลที่ความล่าช้า การบันทึกข้อมูลมีความผิดพลาด ฉะนั้นควรมีการพัฒนาฐานข้อมูลสำรองในการจัดเก็บข้อมูลขององค์กรบริหารส่วนตำบลในแต่ละแห่งโดยมีการเชื่อมโยงกับฐานข้อมูลกลางของระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ (e-LAAS)

3. ด้านความสามารถในการใช้งาน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องทำการบันทึกค่าตั้งต้นของระบบบัญชีให้ถูกต้องเป็นปัจจุบัน เนื่องจากระบบมีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ทำให้คู่มือการใช้งานมีการเปลี่ยนแปลงบ่อย อีกทั้งการจัดทำคู่มือมีความล่าช้า ฉะนั้นควรมีการจัดทำคู่มือออนไลน์ (Online) ให้เข้าถึงได้โดยง่าย และมีการสนับสนุนการเข้ารับการอบรมการใช้งานระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ (e-LAAS) อย่างต่อเนื่อง

4. ด้านประสิทธิภาพ มีฐานข้อมูลที่เชื่อถือได้ และมีเสถียรภาพในการจัดเก็บข้อมูล อีกทั้งในการเข้าใช้งานระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ (e-LAAS) มีการทำงานผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต (Internet) จึงทำให้เกิดความล่าช้า เมื่อมีการเข้าใช้งานครั้งละมาก ๆ ฉะนั้นควรเสนอให้รัฐบาลจัดหาระบบการเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ต และอุปกรณ์ที่ใช้ให้สามารถรองรับต่อระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

5. ด้านความสามารถในการบำรุงรักษา การบำรุงรักษาทำได้ยากต้องทำโดยผู้มีความเชี่ยวชาญ พนักงานผู้ใช้งานเบื้องต้นไม่สามารถแก้ไขได้ รวมถึงการใช้งานระบบ เครื่องคอมพิวเตอร์บางเครื่องไม่สามารถใช้งานได้ใช้งานระบบต้องเตรียมความพร้อมของเครื่องคอมพิวเตอร์ให้ครบถ้วนตามความต้องการของระบบ เพื่อไม่ให้เกิดปัญหาในการใช้งานระบบ

6. ด้านความสามารถในการโอนย้ายระบบ ต้องมีการเตรียมความพร้อมของซอฟต์แวร์ (Software) หรือฮาร์ดแวร์ (Hardware) ให้รองรับการใช้งานระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ (e-LAAS) นอกจากนี้การใช้งานระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ (e-LAAS) ต้องใช้งานผ่านเบราว์เซอร์ (Browser) อีเกิ้ลโพรเรอร์ (Internet Explorer : IE) เท่านั้น โปรแกรมเบราว์เซอร์ อื่น ๆ เช่น กูเกิลโครม (Google Chrome) มอซิลลา ไฟร์ฟอกซ์ (Mozilla Firefox) ไม่รองรับการใช้งาน ฉะนั้นควรมีการพัฒนาระบบให้สามารถใช้งานได้ทุกโปรแกรม

ด้านปัญหา และอุปสรรคในการนำระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (e-LAAS)

1. ด้านบุคลากร มีการจัดสรรบุคลากรที่มีความรู้พื้นฐานทางคอมพิวเตอร์ และบัญชีควรเข้ารับการศึกษาอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติงานระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ (e-LAAS) อย่างถ่องแท้ และสามารถนำไปปฏิบัติงานได้จริง ผู้ใช้งานระบบจะต้องเข้าใจขั้นตอนการทำงานของระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ (e-LAAS) เพื่อการปฏิบัติงานในด้านต่าง ๆ ให้เกิดปัญหาน้อยที่สุด

2. ด้านเทคโนโลยี ควรมีการจัดตั้งศูนย์กลางสำหรับแก้ปัญหากรณีที่ระบบเกิดการขัดข้อง และสามารถแก้ไขปัญหาได้อย่างรวดเร็ว รวมทั้งเสนอให้รัฐบาลจัดหาระบบการเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ต และอุปกรณ์ที่ใช้ให้สามารถรองรับต่อระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และควรปรับปรุงระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (e-LAAS) ให้เข้าระบบงานอื่นที่เกี่ยวข้องกันเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตัวอย่าง เช่น ระบบแผนที่ภาษี ระบบ E-plan และระบบ e-GP เป็นต้น และเพื่อลดปัญหาการทำงานที่ซ้ำซ้อน เนื่องจากปัจจุบันมีการปฏิบัติงานด้วยระบบมือ และระบบคอมพิวเตอร์

3. ด้านกระบวนการทำงานของระบบ ควรมีการเชื่อมโยงระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น e-LAAS เข้าระบบงานอื่นที่เกี่ยวข้องกันเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ ในการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เช่น ระบบแผนที่ภาษี ระบบ E-plan และระบบ e-GP เป็นต้น เนื่องจากปัจจุบันระบบดังกล่าวได้แยกออกจากกันอย่างชัดเจนทั้งที่งานก็เหมือน ๆ กัน น่าจะสามารถนำมาเชื่อมโยงเป็นระบบเดียวกันได้ เพื่อลดปัญหาการทำงานที่ซ้ำซ้อนเพราะปัจจุบันต้องทำงานทั้งระบบมือ และระบบคอมพิวเตอร์ จึงทำให้เจ้าหน้าที่มีการปฏิบัติงานที่

เพิ่มขึ้น เจ้าหน้าที่ควรปฏิบัติงานทุกระบบให้เป็นปัจจุบันเพื่อมิให้เกิดปัญหาในการเรียกดูรายงาน และเอกสารต่าง ๆ ของทุกระบบ

4. ด้านคู่มือ ควรมีการออกแบบระบบให้ใช้งานง่าย รวมถึงแสดงคู่มือกระบวนการทำงานทุกขั้นตอน และผู้ใช้งานระบบควรเข้ารับการอบรมในโครงการฝึกอบรมระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (e-LAAS) อย่างต่อเนื่อง พร้อมทั้งศึกษาคู่มือ การใช้งานระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ (e-LAAS) ศึกษาดูงานกับหน่วยงานที่ปฏิบัติงานเหมือนกัน และศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมอย่างต่อเนื่อง และสม่ำเสมอ เพื่อเพิ่มพูนความรู้ และการมีประสบการณ์จริงและสามารถนำประสบการณ์ตรงไปปฏิบัติงานได้จริง

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาความสัมพันธ์หรือการพยากรณ์ที่มีผลต่อการใช้งานระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (e-LAAS) ในด้านอื่น ๆ เช่น ด้านระบบงบประมาณ ระบบรายรับ ระบบรายจ่าย เพื่อนำผลการวิจัยมาพัฒนาระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

2. ควรศึกษาโดยเพิ่มกลุ่มตัวอย่างอื่นในการวิจัยไม่ใช่เฉพาะในจังหวัดเชียงใหม่ เช่น ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ หรือในประเทศไทย เพื่อนำผลการวิจัยที่ได้มาเปรียบเทียบกับเหมือนหรือแตกต่างกันอย่างไร

เอกสารอ้างอิง

- กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (2550). *ระบบบัญชีคอมพิวเตอร์*. ค้นเมื่อ 8 ตุลาคม 2559 จาก <http://www.laas.go.th/>
- กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. (2558). *ระบบบัญชีคอมพิวเตอร์*. ค้นเมื่อ 12 กันยายน 2559 จาก <http://www.laas.go.th/>
- ดารารัตน์ ละว้า. (2553). ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการดำเนินงานระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ (e-LAAS) ขององค์การบริหารส่วนตำบลบัวทอง อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์. (การศึกษาอิสระปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น).
- ฉัญลักษณ์ แสงสว่าง และลิลี โกศยานนท์. (2554). ปัญหาการจัดทำบัญชีด้วยระบบคอมพิวเตอร์ (E-LAAS) ขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านไร่ อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์. (การศึกษาอิสระปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น).
- ประภาพร พรมโคตร. (2559). ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานการคลัง ด้วยระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ (e-LAAS) ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัดหนองคาย. (บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา).
- ปวันรัตน์ วิพงษ์พันธ์. (2550). การประเมินความสามารถขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการปฏิบัติงานตามโครงการระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. (การค้นคว้าอิสระรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่).
- ปริญญา จอมพุทรา. (2553). ปัญหาการจัดทำโครงการระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดระยอง. (การศึกษาอิสระ, ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น, วิทยาลัยการปกครองส่วนท้องถิ่น, มหาวิทยาลัยขอนแก่น).
- พิชญ์ชลาสัย สมูลดี. (2554). การพัฒนาประสิทธิภาพการดำเนินงานการบันทึกบัญชีและการจัดทำรายงานการเงินด้วยระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงใหม่. (การศึกษาอิสระปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น).
- สายใจ ปิตะสุทธิ์. (2553). ความคิดเห็นเกี่ยวกับกระบวนการบริหารระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ของผู้ปฏิบัติงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเมืองหนองคาย. (การค้นคว้าอิสระบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, สาขาบริหารธุรกิจ

- บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม).
- สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดเชียงใหม่. (2557). ระบบบัญชีคอมพิวเตอร์. ค้นเมื่อ 23 กันยายน 2559 จาก <http://www.chiangmailocal.go.th/index09.php>
- สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดเชียงใหม่. (2558). ข้อมูลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ ค้นเมื่อ 23 กันยายน 2559 จาก <http://www.chiangmailocal.go.th/index09.php>
- สมาลี สุวรรณพิบูลย์. (2553). ปัญหาการใช้ระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย. (การค้นคว้าอิสระปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการจัดการทั่วไป มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย).
- สุภาวดี เนตรสุวรรณ. (2554). ปัญหาการนำระบบบัญชีอิเล็กทรอนิกส์สำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมาใช้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดลำพูน. (การค้นคว้าแบบอิสระบัณฑิตมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่).
- สมหญิง ตุ่มเมืองโดน. (2558). ปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (e-LAAS) ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา. (การค้นคว้าอิสระบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล).
- อภิชาติ รัชตกนก. (2555). การประเมินการใช้โปรแกรมระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ (e-LAAS) ขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดอุดรธานี. (การค้นคว้าอิสระบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช).
- องค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่. (2551). การประชุมสัมมนาโครงการการจัดการแนวคิดเชิงระบบเพื่อเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมสารสนเทศทางการบริหารงานคลัง ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่. เชียงใหม่: องค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่.